

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กำลังคนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของ ประเทศ ควบคู่กันทุกประเทศจึงพยายามปรับปรุงส่งเสริมกำลังคนในประเทศของตนทั้ง ในด้านปริมาณ และคุณภาพ ให้เพียงพอและเหมาะสมแก่การที่จะพัฒนาประเทศ ในด้าน ปริมาณได้มีการกำหนดการผลิตกำลังคนในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้เพียงพอกับความต้องการ ไม่ให้ขาดแคลนหรือเกินความต้องการมากเกินไป ส่วนในด้านคุณภาพก็พยายามให้กำลัง คนที่จะออกไปทำหน้าที่ในทางเศรษฐกิจและสังคมแต่ละประเภท ได้รับความรู้ ทักษะ และ มีทัศนคติอันดีงามสามารถรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด¹ อย่่าง ไรก็ตาม การที่ประเทศมีกำลังคนที่มีความรู้ ความสามารถตามจำนวนที่ต้องการ มีทุน และทรัพยากรเพียงพอในการดำเนินงานเศรษฐกิจ ยังหาเป็นการเพียงพอแก่การพัฒนา ประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพไม่ ปัญหาหนึ่งซึ่งบั่นทอนความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศได้อย่างมากคือ ปัญหาสุขภาพของประชากร หากประชากรของ ประเทศมีร่างกายอ่อนแอ มีโรคภัยไข้เจ็บ ก็จะเป็นผลเสียต่อเศรษฐกิจของชาติโดยส่วน รวมควบคู่กัน ควบคู่กันนี้อาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมสาธารณสุขเป็นกิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่งของ ประเทศ เพราะเป็นกิจกรรมที่จะแก้ปัญหาเรื่องโรคภัยไข้เจ็บ และส่งเสริมสุขภาพของ ประชากร แต่กิจกรรมสาธารณสุขจะดำเนินไปได้ตามวัตถุประสงค์ จะต้องอาศัยแพทย์และ พยาบาล บุคคลทั้งสองประเภทนี้เป็นกำลังคนที่สำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งประเทศจำเป็นต้องผลิต

¹ คณะกรรมการโครงการแก้ปัญหาขาดแคลนพยาบาล, รายงานการวิจัยเรื่อง ปัญหาขาดแคลนพยาบาล (พระนคร: สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2512), หน้า 3.

ใหม่ปริมาณเพียงพอและใหม่คุณภาพสูงด้วย ความสำคัญของแพทย์มีอยู่เพียงใด ความสำคัญของพยาบาลก็มีอยู่ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน จะมีแต่แพทย์หรือพยาบาลฝ่ายเดียวหาได้ไม่ อาจกล่าวได้ว่า การสร้างความแข็งแกร่งให้แก่กำลังคนของประเทศเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ หากขาดพยาบาลก็ย่อมไม่อาจดำเนินการไปได้ และความสำคัญของพยาบาลในการพัฒนากำลังคนก็วันจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

การพยาบาลเป็นสวัสดิการที่จำเป็นอย่างยิ่งของสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับความป่วยไข้ และความปลอดภัยของชีวิต การเตรียมบุคคล เพื่อให้บริการนี้จึงต้องทำอย่างพิถีพิถัน และยึดถือปรัชญาแห่งการพยาบาลและปรัชญาแห่งการศึกษาทั่วไป ฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องมีการเลือกสรรที่ดี เพื่อจะได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง² การที่จะผลิตพยาบาลที่มีความรู้ความสามารถออกไปปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงนั้น จะต้องเริ่มตั้งแต่การสอบคัดเลือกนักเรียนเข้ามาศึกษา วิธีการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาวิชาพยาบาลระดับอนุปริญญา³ ส่วนใหญ่สถาบันการพยาบาลต่าง ๆ ใดดำเนินการสอบคัดเลือกเอง และวิธีการสอบคัดเลือก เท่าที่กระทำกันอยู่ในปัจจุบันนี้ มักจะมุ่งวัดในด้านเนื้อหาวิชาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการสอบคัดเลือกโดยวิธีนี้มีใครรับรองว่าผู้ที่สอบผ่านเข้าไปได้นั้น จะมีระดับสติปัญญา หรือสมรรถวิสัยของการเรียนรู้ หรือที่เรียกว่าความถนัดทางการเรียนสูงพอที่จะเรียนวิทยาการนั้น ๆ ได้สำเร็จเสมอไป ฉะนั้นจึงปรากฏอยู่เนือง ๆ ว่าทั้ง ๆ ที่นักเรียนเหล่านั้นผ่านการสอบคัดเลือกเข้ามาได้แล้ว ก็ยังเรียนไม่สำเร็จ ต้องถูกคัดออกไป หรือสอบตกซ้ำแล้วซ้ำอีก เป็นต้น³ ซึ่งมีผลทำให้เสียเวลา เสียเงิน และเสียกำลังคนโดยใช่เหตุ จึงเป็นผลทำให้สถาบันผลิตพยาบาลหลายแห่งหาวิธีการที่จะแก้

²ละออ หุตางกูร, "หลักสูตรการศึกษาพยาบาล; จดหมายเหตุพยาบาล, 18:86, เมษายน, 2512.

³ชวาล แพร่ตฤณ, ดร., "ปัญหาการทดสอบ," เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่องการวัดผลการศึกษา ครั้งที่ 1 (พระนคร: สำนักงานทดสอบวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2515), หน้า 15.

ปัญหานี้โดยการปรับปรุงวิธีการสอบคัดเลือกให้ดีขึ้น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงการศึกษาในสาขาวิชาชีพนี้ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น เพราะจากการสำรวจของสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ เมื่อปีพ.ศ. 2512 เกี่ยวกับผู้สมัครเข้าเรียนวิชาพยาบาล จากโรงเรียนพยาบาลในส่วนภูมิภาค 4 แห่ง และส่วนกลาง 5 แห่ง พบว่า มีจำนวนผู้สมัครรวมทั้งสิ้น 8,337 คน แต่รับไว้ได้เพียง 536 คน คิดเป็นร้อยละของผู้สมัครสอบทั้งหมดเท่ากับ 6.4⁴ จากตัวเลขนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า สถาบันการศึกษาวิชาพยาบาลมีโอกาที่จะคัดเลือกคนดี ๆ เข้ามาเรียนได้มาก ซึ่งถ้าระบบการคัดเลือกดีพอแล้ว พวกนี้น่าจะเป็นกำลังสำคัญช่วยงานบริการพยาบาลได้ดีที่สุด แต่การที่จะให้นักเรียนที่ประสงค์จะเข้าศึกษาได้เข้าเรียนทุกคนนั้น ย่อมเป็นไปได้ ทั้งนี้เพราะสถาบันการศึกษาย่อมต้องอาศัยการบริหารในระดับสูง สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายต่อหัวสูงมาก ดังนั้นนักเรียนที่จะเข้าศึกษาได้จึงต้องผ่านการคัดเลือกมาจากผู้ที่มีพื้นฐานระดับสติปัญญาสูง อันจะเป็นเครื่องประกันความสำเร็จและการลงทุนของรัฐบาลว่าโดยลคมค่า นอกจากนั้นแต่ละสถาบันยังมีปัญหาเกี่ยวกับขนาดของห้องเรียน ห้องทดลอง จำนวนอาจารย์ เจ้าหน้าที่และงบประมาณค่าใช้จ่าย สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นข้อจำกัดขนาดและปริมาณของนักเรียนที่จะรับไว้ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงต้องมีการสอบคัดเลือกเอานักเรียนที่ดีที่สุดเข้าไปเรียน⁵

ในขณะนี้การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาวิชาพยาบาลโดยทั่วไป ยังใช้แบบสอบผลสัมฤทธิ์เป็นหลักสำคัญ เพราะยังไม่มีแบบสอบความถนัดทางการเรียนที่เชื่อถือได้เหมือนในต่างประเทศ อนึ่งการสร้างแบบสอบวัดความถนัดทางการเรียนนั้นสร้างได้ยาก เพราะจะต้องศึกษาค้นคว้า และทดลองเสียก่อนว่าจะใช้ข้อสอบวัดอะไรบ้าง จึงจะส่งผลหรือพยากรณ์

⁴ คณะกรรมการดำเนินการศึกษาและวางโครงการพัฒนาการศึกษาพยาบาล, รายงานการสำรวจสภาการศึกษาพยาบาล (พระนคร: สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2513), หน้า 31.

⁵ สำนักงานวางแผนการศึกษา, รายงานวิจัยนักเรียนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในชั้นอุดมศึกษา พ.ศ. 2505-2509 (พระนคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2510), หน้า 2.

ผลการเรียนได้ดีที่สุด ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะสร้างแบบสอบคัดเลือกเข้าศึกษาวิชาพยาบาล ระดับอนุปริญญาชั้นโทโดยใช้แนวของแบบสอบมาตรฐานของต่างประเทศคือแบบสอบคัดเลือกเข้าศึกษาวิชาพยาบาลของมหาวิทยาลัย ยอร์จ วอชิงตัน (The George Washington University Series of Nursing Test) เพื่อจะได้แบบสอบมาตรฐานที่จะใช้ในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาวิชาพยาบาลระดับอนุปริญญาต่อไป ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัยเรื่องนี้เป็นคือ ผู้บริหาร หรือผู้มีส่วนร่วมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษา วิชาพยาบาลของสถาบันต่าง ๆ อาจจำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการสอบคัดเลือกนักศึกษาได้ นอกจากนี้ยังจะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารในสถาบันผลิตพยาบาลต่าง ๆ ได้สร้างแบบสอบคัดเลือกเข้าศึกษาวิชาพยาบาล และปรับปรุง เพื่อให้ได้ขอสอบมาตรฐานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อสร้างแบบสอบคัดเลือกเข้าศึกษาวิชาพยาบาลระดับอนุปริญญา ที่มีคุณภาพสูง

สมมติฐานของการวิจัย

แบบสอบคัดเลือกเข้าศึกษาวิชาพยาบาล ระดับอนุปริญญา ที่สร้างขึ้นนี้เป็นแบบสอบที่มีค่าระดับความยาก, อำนาจจำแนก, ความตรง (Validity), ความเที่ยง (Reliability) สูงและค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด (Standard Error of Measurement) ต่ำ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การสร้างแบบสอบคัดเลือกเข้าศึกษาวิชาพยาบาลครั้งนี้ มุ่งที่จะวัดองค์ประกอบของความรู้เพียง 4 ด้านเท่านั้น ได้แก่
 - 1.1 ความรู้ทางคณิตศาสตร์

1.2 ความรู้ทางภาษา

1.3 ความถนัดทางการพยาบาล

1.4 ความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์

2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 นักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สาขาวิทยาศาสตร์ ซึ่งสุ่มมาจากโรงเรียนรัฐบาล (เฉพาะหญิง) สังกัดกรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร

2.2 นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 2 รุ่น คือรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 ของปีการศึกษา 2518 ซึ่งทั้งสองรุ่นนี้ผ่านการสอบคัดเลือกของคณะพยาบาลศาสตร์ พร้อมกันในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2518

ขอตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยถือว่า

1. คะแนนสัมฤทธิ์ผลที่ได้จากการเรียนภาคการศึกษาที่ 1 ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 รุ่น 1 เป็นคะแนนที่เชื่อถือได้
2. กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ได้ทำแบบสอบคัดเลือกอย่างเต็มความสามารถ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบคัดเลือก หมายถึง แบบสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งประกอบไปด้วยแบบสอบย่อย 4 ฉบับ คือแบบวัดความรู้ทางคณิตศาสตร์, แบบวัดความรู้ทางภาษา, แบบวัดความถนัดทางการพยาบาล และแบบวัดความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์

พยาบาลระดับอนุปริญญา หมายถึง พยาบาลที่มีพื้นฐานความรู้เดิมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังจากสอบผ่านการคัดเลือกแล้ว ใช้เวลาในการศึกษาวิชาพยาบาล 3-3 $\frac{1}{2}$ ปี เมื่อสำเร็จแล้วได้รับอนุปริญญาบัตร อัตราเงินเดือน 1645 บาท

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพศหญิง ซึ่งสู่มมาจากโรงเรียน
รัฐบาล (เฉพาะหญิง) สังกัดกรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพ
มหานคร

นักศึกษาพยาบาลปีที่ 1 รุ่น 1 หมายถึง นักศึกษาพยาบาลปีที่ 1 ของคณะพยาบาล
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งผ่านการสอบคัดเลือกในเดือนมีนาคม 2518 และเปิดภาค
เรียนในเดือน มิถุนายน 2518

นักศึกษาพยาบาลปีที่ 1 รุ่น 2 หมายถึง นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ของคณะพยาบาล
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งผ่านการสอบคัดเลือกในเดือนมีนาคม 2518 และเปิดภาคเรียน
ในเดือนธันวาคม 2518

คะแนนสอบ หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบสอบคัดเลือกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5 และของนักศึกษาพยาบาลทั้งสองรุ่น

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

แบบสอบคัดเลือกที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย แบบสอบย่อย 5 ฉบับ ใช้เวลาในการ
สอบ 5 ชั่วโมง ซึ่งไม่อาจให้กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มทำการสอบได้ครบทุกฉบับ ดังนั้นจึงให้
แต่ละกลุ่มตัวอย่าง ทำการสอบเพียง 2 ฉบับเท่านั้น และการที่ใช้กลุ่มตัวอย่างมีขนาดไม่
ใหญ่นัก อาจจะทำให้ผลการวิจัยครั้งนี้คลาดเคลื่อนได้